

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...



# ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ ΉΡΘΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΦΟΡΤΩΜΕΝΟΣ ΜΕ ΩΡΑΙΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

**Γιώργο, γεια σου**

Πέρασε κι η 25η Μαρτίου, πέρασε κι ο Ευαγγελισμός, πέρασαν κι οι Χαιρετισμοί, αυτό το υπέροχο λογοτεχνικό και υμητικό έργο και φάνουμε στη Λαμπρή την μεθεπόμενη Κυριακή, την μεγαλύτερη γιορτή της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού γενικότερα. Γιορτή της αγάπης και της ελπίδας, την... εορτών εορτή και πανήγυρη πανηγύρεων.

Από πόσο μακριά έρχεται, σαν παράδοση, σαν βίωμα φυλετικό! Και πόσες αναμνήσεις μας φέρνει από την παιδική, αλλά και όλη μας πορεία στη ζωή. Είναι η άνοιξη, το ξανάιωμα της φύσης, η ελπίδα, ο θρίαμβος της ζωής με τη συμβολική νίκη πάνω στο θάνατο. Και πόση γοντεία στις παιδικές μας ψυχές!

Για τους Δυτικούς η μεγάλη γιορτή είναι τα Χριστούγεννα, για μας όμως το Πάσχα, η Λαμπρή! Που γιορτάζόταν από την αρχαιότητα το ξαναγέννημα της φύσης κι έφτασε ως εμάς στολισμένο τη χριστιανική αγάπη.

Δεν φτάνουν μέχρι εδώ οι χάρες κι οι χάρες των εορτών, ούτε Απόκριες, ούτε Μεγαλοβδομάδες, ούτε εκείνη πάνω γιορτερή απόσφαιρα της Λαμπρής. Και, ξέρεις στα παλιά τα χρόνια πων Κυριακή φιλούσαν ένας τους άλλον κι εγίνονταν κι αγάπες, δηλαδή όσοι ήταν μαλωμένοι, έδιναν τα χέρια σε συμφιλίωση!

Κι υπήρχε κι ένα άλλο έθιμο, που ίσως δεν το ξέρουν πολλοί. Η σταυραδερφωσύνη! Όταν δύο φίλοι ήταν καλοί φίλοι, αχώριστοι έκαναν τη φιλία τους αδερφοσύνη.

Αυτό γινόταν επίσημα στην εκκλησία, στην ακολουθία της Αγάπης, το απόγιομα. Τους διάβαζε ο παπάς μια ευχή έκοβαν λίγο το χέρι στον καρπό και έδεναν τα χέρια με μεταξωτό μαντήλι να ενωθεί το αίμα τους, να γίνουν σταυραδέρφια. Συχνά είχαν και μια σταυραδερφή και ο δεσμός τους ήταν ιερός και ισόβιος. Μετά την εκκλησία έβγαιναν όλοι στην πλατεία φιλιώντουσαν το φιλί της αγάπης και χόρευαν, με πρώτον να σέρνει το χορό ο ιερέας. Ο χορός της Λαμπρής ήταν σαν ιεροτελεστία, σαν μέρος της γιορτής. Και οι καμπάνες, τα βαρελότα και οι ψυπαριές όλα μέρος της γιορτής.

Θυμάμαι παιδί, πάρναμε το κόκκινο αυγό στην τούρα και περιμέναμε να το τσουγκρίσουμε και να το φάμε με το Χριστός Ανέστη. Νηστεύαμε βέβαια, πιγιαγιά, που ήταν και παπαδοπούλα, το έλεγε... περί γραμμάτου. “Όλα τα Σάββατα καταλύνται πλην του Μεγάλου”. Άλλα θυμάμαι κι εδώ τα πρώτα χρό-



νια που είχαμε μόνο δύο εκκλησίες, την κοσμοσυρροή που γέμιζε πλήθη στρόφι και αν δεν είμαστε από νωρίς δεν ακούγαμε ούτε το Χριστός Ανέστη. Καλό Πάσχα, Γιώργο μου κι όλοι οι φίλοι που τυχόν μας διαβάζουν, ειρήνη και λευτερία σ' όλον τον κόσμο.

#### ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ

Η αγάπη ήταν πάντα εκεί γεννήτρια κι ομορφιά της ζήσης.

Πριν κι από τη θυσία κι απ' την ελπίδα πριν.-- Αυτή δίνει στα λούλουδα τα χρώματα και τα αρώματα, αυτή κάνει τον πόλιο θαλπωρή, αυτή κάνει τον τίμιο αγώνα άθλησην.

Μ' αυτή μπορεί κανείς, πιστος ή ασεβής, να επικοινωνήσει μ' οπις ωραίο και καλό τον άνθρωπο και το Θεό και με τη μάνα φύσην.

Γρηγόρης

#### ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα Γρηγόρη με τις θύμποις σου που περιμένουν να διαβάσουν κάθε Τετάρτη οι πολλοί αναγνώστες μας.

Συμφωνώ πως για τους Ελληνες η Ανάσταση είναι η μεγαλύτερη γιορτή και «πανήγυρη των πανηγύρεων» για τους λόγους που αναφέρεις, αλλά και για έναν ακόμη: Η χώρα μας πολλές φορές χρειάστηκε τη δική της Ανάσταση από τη σκλαβιά, από εμφυλίους, από δικτατορίες και πολιτικές κρίσεις. Ο ελληνικός λαός περισσότερο ίσως από οποιονδήποτε άλλο συμμερίζεται το μαρτύριο και τον θάνατο του Χριστού, τον πόνο της Μάνας Παναγιάς και πανηγύριζει την Ανάσταση, επειδή ένιωσε στο πετσί του τον πόνο του θανάτου και ριζώθηκε στην ψυχή του η αγανάκτηση για τις σφαγές που υπέστη, τις γενοκτονίες, τους διωγμούς και πάντα στις μαύρες εκείνες μέρες προσδοκούσε τη δική του Ανάσταση. Ενα από τα πράγματα που πρόσεξα

που ήμουν πρόσκοπος είχαμε υπερεσία στον πατριαρχικό ιερό ναό του Αγίου Σάββα για να τηρούμε με μεγάλη δυσκολία, σε διαβεβαιώ, την τάξη στο πλίθος που ερχόταν να εκκλησιαστεί και να φιλίσει τον Επιτάφιο.

Μετά τη Θεία Λειτουργία των Παθών άρχιζε η περιφορά του Επιταφίου με επικεφαλής ένα άγημα τού αιγυπτιακού στρατού τημής ένεκεν, ενώ εμείς προσπαθούσαμε να συγκρατήσουμε τον κόσμο που ήθελε να περπατήσει δίπλα στον Πατριάρχη και τούς φρείς που συνόδευαν τον Επιτάφιο. Από τις χιλιάδες μπαλκόνια έραιναν με λουλούδια τον Επιτάφιο όχι μόνο οι Ελληνες, αλλά και κάθε φυλή και θρησκεία συμπολίτες μας, επειδή σ' αυτή την κατ' εξοχήν πολυεθνική και πολυπολιτιστική πόλη τού Μεγάλου Αλεξάνδρου συνεχίζοταν το παράδειγμά του για σεβασμό στη πιστεύω των άλλων. Εμείς δεν πιστεύαμε τότε ότι «ελευθερία της γνώμης» είναι να προκαλείς φονικές συγκρούσεις προσβάλλοντας τα πιστεύω του γείτονά σου και γι' αυτό ζόύσαμε αρμονικά, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν είχαμε τους ρατσιστές μας που, όμως, ήταν η εξαίρεση και όχι ο κανόνας.

Το Πάσχα ήταν και για τους Ελληνες τής Αλεξάνδρειας η γιορτή της αγάπης, αν και πρώτη φορά μαθαίνω από εσένα καλέ φίλε το έθιμο τής σταυροφωσύνης που μού ήταν άγνωστο μέχρι τώρα. Βέβαια ο οβελίας δεν ήταν συνθισμένος στις πολυκατοικίες που ζόύσαμε, αλλά το μυρωδάτο αρνάκι στο φούρνο και οι κουλούριες με τα κόκκινα αυγά που στόλιζαν το πασχαλινό τραπέζι. Καθήκον μας τήν Κυριακή τού Πάσχα για μένα και τον αδελφό μου είναι να μοιράσουμε πάτα που ετοίμαζε η μάνα μας με πασχαλιάτικες κουλούριες, κόκκινα αυγά και κουλουράκια στις φιλικές και συγγενικές οικογένειες, που μάς υποδέχονταν με χαρές και φιλιά...

Την Κυριακή θα γιορτάσουν το Πάσχα τους οι Καθολικοί με τους Προτεστάντες, κι' εμείς θα γιορτάσουμε των Ελλήνων Πάσχα την μεθεπόμενη Κυριακή με την ευχή να είμαστε όλοι καλά για να ευχηθούμε και «Καλό Πάσχα» στην Ελλάδα που γι' άλλη μια φορά ζει το δικό της Γολγοθά και σπάνιες οι πρόσφατης οικογένειες στην Καρπαθού που πρόσφατης εγένεται την Κυριακή της Αγίας Παρασκευής.

Φίλε Γρηγόρη, γι' άλλη μια φορά να σ' ευχαριστήσω για το ποίημά σου που στολίζει τη σελίδα μας καλύτερα από τις φωτογραφίες και να σου ευχηθώ νάσαι πάντα καλά να μάς δίνεις αυτή την χαρά.